

Da bomo nasprotnike poznali.

Baron — zastopnik kmetijcev.

Na Slovenskem je prodrli pri zadnjih volitvah le eden zastopnik kmetijcev in sicer Janez Pucelj. V zadnji številki pa poroča njihov list, da imajo — dva zastopnika. Kdo je drugi? To je baron Schwegl, veleposestnik in lastnik vile na Bledu, kamor se Radič hodi solnčiti. Barona niso upali kandidirati na Slovenskem, pač pa ga je Radič postavil na Hrvaškem. In hrvaški kmetje so si res izbrali gospoda barona za svojega poslanca. Povdariti moramo, da je torej g. baron dr. Schwegl zastopnik Hrvatov, ker slovenski kmetje niso tako politično nezreli, da bi si sami zopet postavljali barone, ki naj zastopajo kmetске koristi. Njihov list seveda čisto molči, da je g. dr. Schwegl — baron. Mesar in baron sta torej zastopnika slovenskih kmetijcev. Čast slovenskim kmetom na Štajerskem, ki so to stranko poslali v — pokoj, ker tu ni izvoljen noben kmetijec-radičev.

»Praznovorni kmetje.«

Ta pozdrav pošilja našim kmetom radičevsko-kmetijski list. Pravi, da se kmetje bojijo, da bi jih klerikalci zamaševali, ako ne bi volili dr. Korošca. Mi pa vemo, da so naši kmetje ne iz strahu, ampak ravno zavoljo svoje politične zrelosti in modrega prevdanka volili SLS. To zmerjanje »Kmetijskega lista« je znamenje onemogle jeze, ki bo pa le njemu škodovala.

»Slovenski Gospodar« je silno razširjen

— tarna zdaj g. Prepeluh, ko ima čas, ker ni izvoljen. On priznava, da je moč politične stranke ravno v časopisu, ker to čuti zdaj tudi na svojih ramah. Zato pa hoče, da bi opustili kmetje »Slovenskega Gospodarja«, ker bi take najlažje dobil v svoje zanke. Nasprotniki delajo z vso silo za svoj list in proti našemu listu. Mi pa delajmo vsepovsod za »Slovenskega Gospodarja«, da bo z novim letom znova v večjem številu prihajal v naše domove!

»Katoličani v treh razredih.«

Prepeluh bo menda res še postal mežnar, ko se peča le s cerkvenimi zadevami. Sedaj je odkazal katoličanom sedeže v katoliški Cerkvi in jih je razdelil na tri razrede. Ker pa še ni vešč svoje nove službe, v katero bo stopil, zdaj ko ni poslanec, je razrede malo zamešal. Res so pri nas katoličani v treh razredih. V prvem razredu so oni, ki izpolnjujejo vse svoje krščanske dolžnosti, tudi tisto dolžnost, da se javno potegnejo za pravice svoje vere. Pucelj in njegovi, ki so odpravili krščanski nauk iz kmetijske šole v Mariboru, katerega je pozneje naš minister Kulovec zopet vpeljal, niso v prvem razredu. — V drugem razredu so ti isti katoličani, ki se pri volitvah kažejo katoličane, ki pa sicer ne vidijo vse leto cerkve od znotraj, ki jim je molitev v družini deveta briga, ki jim je najtežje breme vzdrževanje cerkve itd. Ti katoličani so po veliki večini člani nam nasprotnih strank. Mlačni so postali vsled tega, ker so pod vplivom brezverskega časopisa, ki ga imajo za svoj edini medeljski evangelij. Teh je toliko, kolikor je kmetijskih glasov za te nam nasprotnne stranke. — V tretjem razredu, to so že bolj živinski vagoni, so pa oni katoličani, ki so v krstni knjigi sicer kot katoliki zapisani, ki pa v življenju uporabljajo vse svoje moči in vse premoženje za boj zoper katoliško Cerkev. To so janičari, huji kot vsi drugoverci. To so oni, ki vodijo politiko zoper katoliške Slovence. To so oni, ki očitajo naši stranki, da je rimska, ker brani pravice katoliške Cerkve. To so oni, ki hočejo verski boj v naši državi, boj, v katerem mora pasti katoliška Cerkev. To so oni, ki napadajo katoliško Cerkev, duhovnike, verske obrede in navade z besedo in tiskom ter jih smešijo. Res v tretjem razredu se vozi precej katoličanov v Sloveniji, pa nekaj vagonov je slovenski narod že prebrnil, da niso do-

speli do Beograda, ostale pa še bo o prvi priliki, posebno če bodo katoličani po deželi, ki so bili do zdaj v drugem razredu, prestopili k nam v prvega!

Nasprotniki se združujejo, mi bi se pa ne smeli!

Vse sili skup, Pribičević-Radič in ne vemo še kako iči se hočejo zvezati, da bi dobili vladno v svoje roke. A vse jim ni nič pomagalo in njihove zveze so se razletele. Ko pa smo mi stopili skup, da bomo vladali z radikali, pa smo naenkrat napravili zločin. Naši ljudje pa vedo, da je naša politika dobra, ker demokrati vpijejo!

Demokrati z dolgim nosom.

Po svojih listih so demokrati raztrobili, da bodo oni v zvezi z Radičem in morda z Davidovičem prevzeli vladno. Pa se ni nič tega zgodilo! Z dolgim nosom hodi zdaj g. Gregor Žerjav po Beogradu, Kramar pa za njim!

Demokrati zoper Slovence.

Demokrati so v Beogradu strastno agitirali zoper to, da bi SLS stopila v vladno. Izmislili so si najgršo laž, češ, da je papež zapovedal dr. Korošcu, da mora v vladno. Nekateri srbski krogi so res mislili, da je tako in zopet je padlo na Slovence-katolike nezaupanje. Toda ministrski predsednik Vukičević se ni dal kljub tem lažem premotiti ter je izvršil prvi del dogovora z dr. Korošcem. Demokrate si pa naj Slovenci zopet zapomnijo, kako so nastopili zoper Slovence, posebno kadar bodo zopet prišli med nas s »slovenskim« naslovom.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

SLS je stopila v vladno. Če tudi nasprotniki SLS povdarjajo, da nič ne pomeni SLS v Beogradu in da je bila le volilna laž, da bo šla v vladno, je pa zdaj vendarle res, da je SLS stopila v vladno. Dobila je eno najvažnejših ministrskih sedežev — socialno ministrstvo, ki ga je prevzel poslanec dr. Gosar. Za sedaj je ta ureditev do začetka skupščinskih sej, nato pa dobi SLS še eno ministrstvo, oziroma mesto ministrskega namestnika v prosveti ali v kmetijstvu.

Naš minister za pomoč ponesrečenim. Letos je bilo leto ujm in posebno kmetijski sloj je težko prizadet. Naš minister r. Gosar je takoj pri prvi seji prodril z načrtom, da se prizadetim proži pomoč. Ministrski svet je ministra g. dr. Gosarja pooblastil, da on to zadevo uredi.

Demokratski blok je razpočil, predno se je še sklenil. Pribičević je hotel na vsak način sestaviti blok, ki bi naj prevzel vodstvo države v svoje roke, pa če bi v tem bloku bil tudi sam Radič. Največ nad je stavil na Davidoviča, ki pa je povzročil le to, da je Pribičević res svoj načrt pred javnostjo razgalil, nato pa — osramočen ostal sam. Demokratskega bloka ni in ga ne bo.

Vlada ima veliko večino. Ako seštejemo glasove onih političnih skupin, ki sestavljajo sedanjo vladno, vidimo, da ima vladna velikansko večino, ker ima od 315 poslancev sama do 200 glasov.

Narodna skupščina se sestane dne 5. oktobra. Ta dan, pa tudi že dnevi pred 15. oktobrom bodo zelo živahni. Posamezni poslanci se bodo strnili v klube, bodisi, da jih združijo z drugimi, ali imajo svoje. — Klub naših poslancev je dozdaj imel svojo sobo. Ker pa v smislu blejskega dogovora med Vukičevićem in našim voditeljem dr. Korošcem sodeluje naša stranka v vladi in sicer na račun moči radikalne stranke, ki je našemu klubu morala odstopiti eno mesto, se bo to sodelovanje nadaljevalo in poglabilo. To pa na ta način, da bodo naši poslanci skupno z radikalnimi ustanovili enoten klub za enoten nastop v parlamentu. Dne 5. oktobra bo torej naš klub stopil v parlament enoten in močen. Zdaj pa bo Radič lahko lagal, če mu bo hotel le kdo verjeti, da je predsednik našega kluba — rimski pa-

pež. S to intrigo so mogli zdaj zadnjikrat delati zapreke naši stranki in našemu narodu.

Radič gre sem ali tja, kamor kdo hoče. Radič se je že pobahal, da ima s Pribičevićem najboljše zveze in ga je hvalil na vse pretege, kakor ga je nekoč zmerjal in napadal. Ker pa tu skozi ne pride do vlade, se je obrnil na drugo stran ter se ponudil — radikalom, da se takoj vtopi v njihovo stranko, če hočejo. To je smola, da hočejo, dokler Radič ne opusti svoje politične nestalnosti.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Razmerje z Bolgari se ni poslabšalo in to vkljub temu ne, da imamo sedaj v Macedoniji pravo vojno z upornimi četami, ki jih imenujemo makedonskuvoje, ker hočejo, da se Macedonija loči od nas ter priklonijo Bolgarski. Listi so sicer poročali, da je naša vlada poslala v Soliju, glavno mesto Bolgarske, protest, vendar to ni res. Nasprotno, med obema državama vlada že prav dobro razmerje.

V Italiji so vroča tla! Prvo, kar dela v Italiji naravnost domače vojne, je lakota in revščina revnih slojev. V mnogih krajih namreč so se uprli kmetje in delavci ter napadli fašistske pisarne ter jih razbili. Prve upore je Mussolini s krvavo silo sicer zatrl, vendar tli dalje in bo kmalu švignil požar domače vojne, ki zna državo uničiti, ako je ne bo dobil preje kdo drugi v roke. — Drugo, kar je zelo velika nevarnost, da povzroči državni prevrat, je spor med kraljem in Mussolinijem. Mussolini je znal kralja zelo v koži potisniti, posebno še, odkar je propadel s svojim načrtom, da bi svojo hčerko spravil v kraljevo sorodstvo. Kralj je sedaj sprejel znamenitega politika Giolittija ter mu poročal o postopanju Mussolinija. Giolitti je nato javno nastopil za pravice kralja. Italija se izjavlja za njega in proti Mussoliniju. V listih vlada ne pusti o tem ničesar pisati, a med ljudmi gre od ust do ust vest, da se nekaj pripravlja. Dokaz v to je tudi nastop fašistov zoper Slovence, katerim so uničili vsa društva, liste, organizacije ter jih z vojaško silo gonijo v svoje organizacije. Hočejo jih namreč imeti privezane, ko jim bo v Rimu in drugod huda predla. Mussolinijev nasilje nad našimi bo strlo, zlomilo se bo po pregovoru, ki ga je zgodovina izpričala: Vsaka sila le en čas trpi.

Francija in Rusija sta imeli hudo preizkušnjo. Pisalo se je že, da bosta postali popolnoma sprti, pa se je spor že precej polegel. Rusija bo odpoklicala svojega zastopnika v Franciji, Rakovskega, ki je s svojimi intrigami, katere pa so prišle na dan, to zmešnjavo povzročil.

Anglija je izpremenila svojo politiko. Do zdaj nam Anglija ni bila preveč naklonjena. Posebno mala antanta ji ni bila kaj pri srcu. Zadnji čas so se mnogi angleški listi potegovali celo za izpremembo mej na korist Madžarski in to med madžarsko ter rumunsko državo. Rumunija je namreč dobila velik del bivše Madžarske. V tem delu so madžarski grofje imeli velikanska veleposestva, ki pa jih je rumunska vlada razdelila. To je bogataše razjezilo, pa so plačali nekaterim politikom na Angleškem, da so se začeli potegovati zanje. Zunanji minister angleški pa se za to ni zmenil in se je postavil v tem sporu na stran Rumunije. S tem svojim nastopom je pa izpremenil popolnoma dosedanje stališče, zato je tudi nam bolj naklonjena angleška zunanja politika, ker Mussolini ne uživa več njenega varstva ter ga je zdaj tudi Madžarska izgubila.

Kaj je novega?

Duhovniške spremembe. Kaplan v Rušah g. Gregor Zafosnik pride za drugega kaplana v Konjice. Anton Medved, ki je bival v začasnem pokloju v Dramljah, je nastavljen za kaplana v Dobovo. G. Peter Pribičič, provizor v Dobjem pri Planini, pride za kaplana v Ruše. Jurij Lebič, dosedaj II. konjiški kaplan, dobi mesto prvega kaplana. G. Anton Tomazič, provizor v Žičah pri Konjicah, postane župnik istotam. Leben Alojz, kaplan v Poljčanah, je postavljen za provizorja pri Sv. Križu nad Mariborom. Las-

Zena molči. Vidi se na njej, da bje strašen duševni boj. Nato nekoliko pomisli, vzame možu kozarec in predno je mogel Tuzar preprečiti, ga z enim požirkom izprazni. Berenyl si oddahne. Z očitajočim glasom se obrne k detektivu:

— Vidite, vidite! — Ona je imela prav!

Zena poslednjikrat zakriči, potem se pa zgrudi . . . Umrla je . . .

Drama se konča . . .

Tuzar je hitel na policijo, da poroča o tem, kar se je zgodilo. Deziderij Popp je ravno podpisal zapisnik o zaslišanju, ko je detektiv vstopil v kapetanovo sobo.

Vse je spokojno priznal . . .

Januš Golec:

Ženin jezik je našel . . .

Smelo trdim, da je sicer majhna Sotelska dolina v dobi trgatve ravno tako lepa in privlačna kakor Slovenske gorice. Po Bizeljskem, Št. Petru, Bučki ter Vranski gorci in Virštajnu ne omanjajo klopoteči čas bratve, pač pa pokanje iz topičev njen pričetek. Celo trgatve se lahko diviš nad gostoljubnostjo obsotelskih vinorodnih krajev. Med berači so tudi Zagorci in na večer trgatvenega dne obhajajo srčno pobratimijo: ukanje, slovenska ter hrvaška pesem. Ko so se razšle ženske, ostanejo moški sami pri nadelavanju preš ter pri prešanju samem, ki trpi po cele noči. Pokanje preše moti metanje kart in slovenski ter hrvaški prešači si zaupavajo doživljaje celega leta. Vesela je Obsotelska dolina, ko shranjuje sad trte, gostoljubna in zaupljiva ob trgatvenih dneh, večerih in nočeh tudi napram tujcu.

Bog mu daj srečno večnost, nekako ognjišče radosti in poštene zabave ob večerih trgatve je bil Bištelakov Jaka. Vse je poznalo od Rogatca do Brežice tega suhega moža, ki te je srečal vedno smehljajočega obraza. Vinski prekupec je bil, posedal sam razsežen vinograd z vilo, veselilo se je Bištelakove lastnine še skrbno obdelano posestvo. Od vseh strani dober, priljubljen ter spoštovan mož je bil Jaka. Treba še posebej omeniti, da je podpirala tri vogle

Bištelakove sreče njegova Mica, ki mu je bila žena ter gospodinja in pravem pomenu besede.

Ko so začeli Bištelakovi trgatve, je bliskalo, se kadilo ter pokalo z Bučke gorice in vabilo vse prijatelje v Jaketov vinograd. Zbralo se nas je vsak trgatveni večer precejšnje število v Bištelakovem vrhu, kjer smo se gostili ter rajali.

Pred leti sem se divil tudi jaz gostoljubju Bištelakove gorice. Na večer je začelo deževati in sem moral močiti pri prijatelju. Ker so deževne noči tako vabljive za spanje, me je peljal Jaka kmalu v spalnno sobo. Tu sem videl v kotu križ, nad posteljo Marijino podobo in pod to pod steklenim zvoncec na srebrnem podstavku navadno okablano ter do polovice dogorelo svečo. Imajo navado, da podveznejo pod steklo voščene Marijine kipe, križe, vence, a nikdar mi še ni obviselo oko na tako skrbno shranjeni stari sveči.

Jaka je uganil premetavanje mojih misli, pomignil zadovoljno s konci mustač, se nasmešnil ter pokazal proti sveči z izpovedjo: »Ta sveča je začetek moje zemeljske sreče.«

Po teh besedah sem bil toliko pameten nego popreje. Morda je hranil prijatelj krstno, ali obhajilno, ali celo — mrtvaško svečo. Zmajeval sem z glavo v negotovosti. Jaka je naročil najboljšega, sedla sva vsak na svojo posteljo. Že po prvem kozarcu so se stresle Jaketu mustače v radosti, pomežiknil je zadovoljno z levim očesom in začel tako-le:

»Ker si že bolj v letih in boš mogoče rabil nauk iz mojega življenja, ti bom zaupal uganko z mojo zakonsko srečo. Ko sem se ženil, sem bil ena zadolžena revščina. S sestvom samim ni šlo, moral sem poseči po vinski trgovini, ki me je porinila kmalu na zeleno vejo.

Jaz na trgovanju, moja Mica pri gospodarstvu ter gospodinjstvu in kmalu so rekli ljudje: Bištelakoma se godi dobro!

Da boš prav razumel pomen te-le sveče pod Marijino podobo, te moram opozoriti na to, da poznam danes dobro ženski spol po njegovih lepih in grajevnih navadah. Vsaka mlada žena in seveda tudi kmečka skuša dobiti moža pod peto. Ena se peha za tem ciljem z jezičnostjo, druga s kujaostjo, tretja z vzbujanjem ljubosumnosti, četrta z močnim nastopom napram okolici itd. Moja danes že leta

in leta tako sladka ter dobra Mica me je silila na tla pod žensko peto s kujaostjo. To je bilo seve prva leta v zakonu, ko srkajo drugi mleko ter med sreče. No, ko sem se vračal s kupčijskih potov, tolikokrat iz mlade Mice ni bilo dobiti besede. Ni šlo z ljubkostjo, ne s prijaznostjo, ne z ostro besedo — Mica je molčala liki grob. Nekaj jo je napihnilo, stopala je trdo po samih petah, dajala ukaze vsem v hiši; zame ni imela niti pogleda, kaj šele besede po celi teden! Po preteku večdnevne tišine sem moral priti jaz s prijazno besedo. Kar na lepem se je razblinila Micina kujaost in bil sem zopet njen preljudi Jaka — njeno vse na svetu!

To napihavanje ter kujanje se je ponavljalo bogzna kolikokrat na leto. Nikdar mi ni zaupala, zakaj me mrevrari ter trpinči s trdovratno molčečnostjo. Najina zakonska sreča je že bila zatonila tako globoko, da sva si v dobi ženinov velikih petkov pisala, kar je bilo neobhodno potrebno pri gospodarstvu. Kolikokrat sem se vrnil ves utrujen na noč domov, ugledal ženo pokrito z odejo preko glave, segel z roko na omaro, ker tamkaj me je čakal listek. Drugo jutro je odnesla Mica odgovor in molčala sva kot dva trapista.

Vsega je bilo s časom dovolj pri hiši, le ženin jezik se je izgubljal od časa do časa in to je kalilo srečo obeh. Ker Mica le ni odnehala z udarci kujaanja, sem sklenil, da ne začnem prvi z besedo, ako bova tudi stiskala jezik za zobe do smrti.

Nisva izmenjala besede že celih 14 dni. Govorili so na kratko le listki z omare. Po celotedenski kupčiji sem legel brez pozdrava Mice ves truden k počitku. Iz globokega spanja me vzbudi pok v ušesu. Planil sem izpod odeje, po levem ušesu me je nekaj nabijalo ter praskalo, da je bilo jojl! Legel sem na napadeno uho, vse dobro . . . Da bi ga vrag, zopet bobnanje ter prasketanje, da mi je bilo za ponoreti. S prstom sem štoral po notranosti ušesa, za par trenutkov mir in olajšanje — a ponovni pik — pik — rsk, da bi se bil pognal iz kože.

Jaz izpod odeje bliskoma pokoncu, s prstom v uho, — kletvice iz mojih ust; ženka pa je hrlila v najmočnejšem spanju, ne meneč se za moje peklenske muke. Bobnanje in brenkanje po ušesu je doseglo višek neznosnosti. Sinil sem s postelje, začel hoditi gor in dol — no, sedaj je šele bil pravi vrag! Že v pol zmedenosti sem pozabil na obljubo,